

277-281 добу. Середня врожайність за роки випробування в зорні лісостепу - 64,7 ц/га. Максимальний урожай - 89 ц/га. Якість зерна: 13,9% білка, 29,0-29,5 - клейковини; сила борошна - 357- 436 о.а, об'єм хліба зі 100г борошна - 1110-1200 мл. Сильна пшениця [1, с. 57-58].

Висновки. Проблеми підвищення ефективності функціонування галузі зерновиробництва обумовлює в першу чергу формування протизатратного механізму господарювання. Основою формування такого механізму може бути лише комплексний підхід до інтенсифікації як до цілісної системи організаційно-економічних, екологічних, технологічних, соціальних та інших заходів. Таким чином, найбільш прибутковими для сільськогосподарського товаровиробника є інтенсивні технології. Саме завдяки їх впровадженню досягається підвищення врожайності сільськогосподарських культур, а відтак, і зниження собівартості продукції рослинництва.

Список використаних джерел

1. Бельдій Н., Лисікова В., Шувгань О. Кращі нові сорти пшениці - запорука високих і стабільних урожаїв. //Пропозиція. - № 9. - 2008, с. 56-58.
2. Лихочвор В. Перспективи розвитку агротехнології в Україні. //Пропозиція. - №3. - 2008, с.46-51.

Annotattion. The dynamics of production of grain is considered in the Ternopil area, the basic indexes of liis efftciency are analysed, the estimation of level of the use of basic factors of intensification of zernovirobnictva is done.

Key words: charges, grain-growing, efftciency of production, intensification

УДК 334.012:332

С.В. Коробка, к.е.н., старший викладач,

*Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м.*

Львів

ОПТИМІЗАЦІЯ КІЛЬКОСТІ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В РЕГІОНІ

У статті запропоновано модель оптимізації кількості суб'єктів малих підприємства в регіоні. Визначено чинники, які мають вплив на розвиток малого підприємства в регіоні.

ємництва конкретного спрямування. Подано пропозиції, що в подальшому матимуть вплив на поточний результат.

Ключові слова: модель, малі підприємства, підприємництво, регіон.

Актуальність проблеми. У становленні малого підприємництва в Україні, провідна роль належить регіонам. Вони зацікавлені в оптимізації кількості цієї структурної одиниці економічного господарювання, яка сприяє не тільки зростанню доходів місцевих бюджетів, створенню нових робочих місць, поліпшенню умов життя населення, створенню середнього класу оздоровленню та збереженню навколишнього середовища.

Для забезпечення оптимального використання регіональних ресурсів необхідно здійснювати моделювання кількості створюваних підприємств, що сприятиме їх рівномірному розподілу у всіх сферах економіки регіону.

Метою дослідження є: вивчення особливостей оптимізація кількості суб'єктів малого підприємництва в регіоні, для забезпечення більш ефективної діяльності цих підприємств у конкретній галузі регіону.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перш ніж описувати модель оптимізації кількості малих підприємств, необхідно визначити, що означає саме поняття «підприємництво» та процес «моделювання».

Підприємництво - ініціативна економічна діяльність, здійснювана за рахунок власних або позичених коштів на свій страх та ризик, під свою відповідальність, що ставить головними цілями отримання прибутку, іншого результату, розвиток власної справи.

Мале підприємництво - це діяльність, за якої мають місце незалежні власники і управління, і яка не є провідною у своїй сфері підприємництва. Малому підприємству притаманні такі особливості: обмежене поле діяльності; невеликий розмір у порівнянні з усією галуззю; незалежне (самостійне) управління; власний (статутний) капітал. У малому підприємстві досягнення результату у вирішальній мірі залежить від наполегливості підприємців, їхніх знань, професійної компетентності, високої амбіційності, яка дає змогу ефективно працювати навіть у дуже скрутній ситуації.

Малими підприємствами (незалежно від форми власності) визнають підприємства, в яких середньооблікова чисельність працюючих за звітний період (фінансовий рік) не перевищує 50 осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за цей період не перевищує 10 млн. грн. [1, с.14]. На динаміку зростання чисельності суб'єктів малого підприємництва діють десятки різноманітних чинників:

одні більшою мірою, інші меншою, одні позитивно інші негативно. Водночас для створення нормального конкурентного середовища суб'єктів малого підприємництва повинна бути значно більшою.

Для повної характеристики розвитку малого підприємництва необхідне доповнення системи показників їх динаміки оцінкою насиченості або концентрації малих підприємств конкретної адміністративної одиниці. З цією метою пропонується наступні показники: кількість малих підприємств у розрахунку на 10 тис. осіб; у розрахунку на 100 км² території; частка малих підприємств у загальній чисельності підприємств та щільність малих підприємств - одне діюче підприємство на 30-50 жителів конкретної адміністративної одиниці. Кількість малих підприємств обумовлюється, в основному, потребами і можливостями місцевого ринку, обсягом і структурою попиту місцевого населення.

Запропонована модель розрахунку кількості малих підприємств матиме дещо наближені результати. Це пояснюється тим, що факторні ознаки для кожного району мають різне значення по величині і по впливу на результативну ознаку величини. Це в основному пов'язане з тим, що деякі факторні ознаки як входять у модель мають несталі характер (чисельність населення, яке в теперішній час постійно мігрує в межах України і за межі держави; сезонність виробництва; процес приватизації).

Кількість суб'єктів малого підприємництва найбільш доцільно знаходити через конкретну спрямованість його діяльності. Визначеність кількості підприємств основних напрямів економічної діяльності дозволяє встановити і загальну оптимальну чисельність малих підприємств необхідну для даного регіону. З цією метою нами пропонується така модель:

$$N_i = \frac{U_n * d_i * n_i * S_i}{Q_i}, \quad (1)$$

де, N_i - оптимальна кількість малих підприємств для одного регіону, конкретного - Прямування бізнесової діяльності, одиниць; U_n - чисельність наявного населення регіону, осіб; d_i - частка чисельності наявного населення, що користується послугами підприємств малого бізнесу і-го спрямування, осіб; n_i - кількість звернень однієї особи за даною послугою в продовж конкретного відрізка часу, одиниць; S_i - середня вартість однієї послуги, грн.; Q_i - середня виручка, що забезпечує рентабельність діяльності і-го об'єкту конкретної сфери послуг, грн.

Розрахунок показника Ni потребує складових, що обумовлюють його величину - через запропоновану, модель. Чисельність населення конкретної території слід приймати із статистичних звітів в яких повідомляються офіційні показники Un . Стосовно частки населення, що користується послугами малих підприємств однієї сфери діяльності (di), то цей показник буде меншим одиниці. Величину показника di , як і кількості звернень за даною послугою ni , установлюють статистичним дослідженням або приймають на основі експертних оцінок.

Середню вартість однієї послуги знаходять за формулою:

$$Si = \frac{\sum_{i=1}^{ni} Sij}{ni} \quad (2)$$

де. Si - середня вартість однієї послуги; Sij - вартість j -ої послуги (покупки) в чалому підприємстві i -го спрямування економічної діяльності, грн.; ni - кількість виконаних послуг на конкретний відрізок часу, одиниць.

Щодо виручки, яка забезпечує рентабельність діяльності малого підприємства :-го спрямування, та її величина обумовлюється розміром рентабельності діяльності або обмеженої величини.

Отже, оптимальна кількість суб'єктів малого підприємства на конкретній адміністративній одиниці розраховується:

$$Na = \sum_{i=1}^k Ni \quad (3)$$

де, Na - оптимальна кількість суб'єктів малого підприємства, одиниць; Ni - кількість малих підприємств i -го спрямування економічної діяльності, одиниць; k - кількість основних спрямувань господарської діяльності малих підприємств.

Слід зауважити, що на кількість малих підприємств конкретного спрямування підприємницької діяльності мають значний вплив і об'єктивні чинники зовнішнього середовища, а саме:

- кількість наявного населення адміністративної одиниці;
- чисельність населення, що користується послугами малих підприємств конкретного спрямування господарської діяльності;
- спрямування господарської спеціалізації суб'єкта малого підприємства;
- міська чи сільська місцевість;
- соціально-економічний розвиток території;
- сезонність характеру послуг малого підприємства;

– економічна ситуація.

Висновки. Створення малих підприємств є важливим напрямом формування ринкового середовища на регіональному рівні. Їх розвиток сприяє створенню нових робочих місць на селі, впровадженню досягнень науково-технічного прогресу у малі форми виробництва, є важливим джерелом формування місцевих бюджетів. Малі підприємства - це буферна зона, яка знижує ризики руйнування потенціалу велико-товарного аграрного виробництва.

Розрахунок кількості малих форм господарювання на одній адміністративній території має ґрунтуватися на об'єктивній потребі такої адміністративної одиниці в чисельності малих підприємств кожного напрямку діяльності підприємницьких структур.

Одержання поточних результатів і прогнозування на майбутнє щодо реальної потреби регіону в кількості малих підприємств буде ефективним лише за впровадженням моніторингу якісних і кількісних показників, що обумовлюють функціонування суб'єктів малого підприємництва конкретного спрямування.

Список використаних джерел

1. Указ Президента «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань регулювання підприємницької діяльності» // Урядовий кур'єр. - 2008. - 7 жовтня.

Annotation. In the article the model of optimization of amount of business entities small is offered in a région. Certainly factors which have an influence on development of small enterprise of concrète direction. Suggestions which in future will have an influence on a current result are given. The calculation of amount of small forms of ménage on one administrative territory must be based on the objective requirement of such administrative unit in the quantity of small enterprises of every direction of activity of enterprise structures.

Key words: model, small enterprises, enterprise, région.